

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ
พ.ศ. ๒๕๔๓

เพื่อให้การกำหนดนโยบาย แนวทาง มาตรการ แผนงาน โครงการ และทำทีของประเทศไทยเกี่ยวกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพในรูปแบบต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศดำเนินไปอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้การแบ่งปันผลประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรชีวภาพดังกล่าว เป็นไปอย่างยุติธรรมและเท่าเทียมกัน และเป็นการเตรียมการเพื่อรองรับหลักการในเรื่องการเข้าถึง ทรัพยากรพันธุกรรม ความปลอดภัยทางชีวภาพ และการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม ดังที่ปรากฏตามหลักการและวัตถุประสงค์ในอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๔๓”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ บรรดาที่มีการดำเนินงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

“ความหลากหลายทางชีวภาพ” หมายความว่า ความแตกต่างของสิ่งมีชีวิตจากทุกแหล่ง ซึ่งหมายความรวมถึงระบบนิเวศทางบก ระบบนิเวศทางทะเล และระบบนิเวศทางน้ำอื่น ตลอดจน

/ความซับซ้อน ...

ความซับซ้อนทางนิเวศของระบบนั้น ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นความหลากหลายของพันธุกรรม ความหลากหลายของชนิดพันธุ์ และความหลากหลายของระบบนิเวศ

“ทรัพยากรชีวภาพ” หมายความรวมถึงทรัพยากรพันธุกรรม สิ่งมีชีวิตหรือส่วนใด ๆ ของสิ่งมีชีวิต กลุ่มของสิ่งมีชีวิตชนิดพันธุ์เดียวกัน หรือองค์ประกอบที่มีชีวิตของระบบนิเวศ ซึ่งมีประโยชน์หรือคุณค่าตามความเป็นจริงหรือตามศักยภาพต่อมนุษยชาติ

“ความปลอดภัยทางชีวภาพ” หมายความถึง ความปลอดภัยต่อสุขภาพมนุษย์และต่อความหลากหลายทางชีวภาพอันอาจเกิดในการวิจัยและพัฒนา การเคลื่อนย้าย การจัดการ และการใช้ประโยชน์ สิ่งมีชีวิตที่ได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพันธุ์ โดยใช้เทคโนโลยีพันธุวิศวกรรม

“การเข้าถึง” หมายความว่า การได้พบ การได้เห็น การได้ข้อมูล หรือนำไปใช้ประโยชน์

“สลช.” หมายความว่า ศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพ

ข้อ ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ

ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการเรียกว่า “คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ” เรียกโดยย่อว่า “กอช.” ประกอบด้วย รองนายกรัฐมนตรี อดีตนายกรัฐมนตรีมอบหมายให้เป็นรองประธานกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมเป็นรองประธานกรรมการคนหนึ่ง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน อธิบดีกรมวิชาการเกษตร ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินห้าคน เป็นกรรมการ

/ให้ผู้อำนวยการ ...

ความซับซ้อนทางนิเวศของระบบนั้น ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นความหลากหลายของพันธุกรรม ความหลากหลายของชนิดพันธุ์ และความหลากหลายของระบบนิเวศ

“ทรัพยากรชีวภาพ” หมายความว่า รวมถึงทรัพยากรพันธุกรรม สิ่งมีชีวิตหรือส่วนใด ๆ ของสิ่งมีชีวิต กลุ่มของสิ่งมีชีวิตชนิดพันธุ์เดียวกัน หรือองค์ประกอบที่มีชีวิตของระบบนิเวศ ซึ่งมีประโยชน์หรือคุณค่าตามความเป็นจริงหรือตามศักยภาพต่อมนุษยชาติ

“ความปลอดภัยทางชีวภาพ” หมายความว่า ความปลอดภัยต่อสุขภาพมนุษย์และต่อความหลากหลายทางชีวภาพอันอาจเกิดในการวิจัยและพัฒนา การเคลื่อนย้าย การจัดการ และการใช้ประโยชน์ สิ่งมีชีวิตที่ได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพันธุ์ โดยใช้เทคโนโลยีพันธุวิศวกรรม

“การเข้าถึง” หมายความว่า การได้พบ การได้เห็น การได้ข้อมูล หรือนำไปใช้ประโยชน์

“สลช.” หมายความว่า ศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพ

ข้อ ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ

ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการเรียกว่า “คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ” เรียกโดยย่อว่า “กอช.” ประกอบด้วย รองนายกรัฐมนตรี อดีตนายกรัฐมนตรีมอบหมายให้เป็นรองประธานกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมเป็นรองประธานกรรมการคนหนึ่ง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน อธิบดีกรมวิชาการเกษตร ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินห้าคน เป็นกรรมการ

/ให้ผู้อำนวยการ ...

ให้ผู้อำนวยความสะดวกความหลากหลายทางชีวภาพเป็นกรรมการและเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองประสานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและ
แผนสิ่งแวดล้อม และผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ และ
ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งบุคคลใดเป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความจำเป็น

ข้อ ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี นับแต่วันที่ได้รับการ
แต่งตั้ง

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่มีการแต่งตั้ง
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง
ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระ
ที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับการแต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระดังกล่าวในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่ง
เพื่อดำเนินการต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ข้อ ๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามข้อ ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
จะพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ลา
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) นายกรัฐมนตรีสั่งให้ออกเพราะบกพร่อง ไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติก
เสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ
- (๖) ต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด
ที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

ข้อ ๘ ระเบียบการประชุมให้เป็นไปตามที่ กอช. กำหนด

/ข้อ ๘ ...

ข้อ ๕ ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพให้ กอช. มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนวทางและนโยบาย มาตรการ และแผนงานการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) ให้ความเห็นแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแผนงาน หรือโครงการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

(๓) ประสานงานโครงการความช่วยเหลือจากต่างประเทศเพื่อดำเนินการตามแผนงานการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

(๔) ออกระเบียบ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ในการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพ การได้รับผลประโยชน์ตอบแทน ความปลอดภัยทางชีวภาพและการถ่ายทอดเทคโนโลยี

(๕) ให้คำปรึกษาและพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการ เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแก่คณะรัฐมนตรี

(๖) ดำเนินการด้านนโยบาย ด้านบริหาร หรือด้านกฎหมาย เพื่อให้ประเทศไทยอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

(๗) เป็นศูนย์กลางประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือคณะกรรมการอื่น ที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายหรือตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพกับหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ของต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ

(๘) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุน แรงจูงใจ คิดตาม ประเมินผลและแก้ไขปัญหาคอขวดในการดำเนินงานตามแนวทางและนโยบาย มาตรการ หรือแผนงานการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

(๙) ประสานการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางและนโยบาย มาตรการ หรือแผนงานการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในส่วนที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติแล้ว

(๑๐) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อให้ปฏิบัติงานตามที่ กอช. มอบหมาย

(๑๑) เสนอชื่อบุคคลต่อคณะรัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี เพื่อแต่งตั้งเป็นผู้แทนหรือคณะผู้แทนเข้าร่วมการประชุมเจรจาด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพระหว่างประเทศกับรัฐบาล หน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ ของต่างประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศ

(๑๒) ดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรี เพื่อให้การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพประสบความสำเร็จ

ระเบียบความ (๔) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องยึดถือปฏิบัติหรือออกกฎหมายลำดับรองเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบดังกล่าว

ข้อ ๑๐ ในการดำเนินการตามระเบียบ ให้พิจารณาประสานงานกับคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้ตามความจำเป็นและเห็นว่าเหมาะสม

หมวด ๒

ศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพ

ข้อ ๑๑ ให้ศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของ กอช. และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐในการจัดเตรียมแนวทางและนโยบาย มาตรการ หรือแผนงานการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

(๒) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐในด้านการศึกษา วิเคราะห์และวิจัยปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสนอต่อ กอช.

(๓) ประสานงานและดำเนินการร่วมกับหน่วยงานของรัฐในการเจรจาเพื่อค้ำรองเงื่อนไขในการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพ การได้ผลประโยชน์ตอบแทนและการถ่ายทอดเทคโนโลยี ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานหรือองค์กรของต่างประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศให้เป็นไปอย่างยุติธรรม และเหมาะสม

(๔) สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่การวิจัยและการพัฒนาที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา

(๕) สำรวจ รวบรวมและให้บริการข้อมูลพื้นฐานและข้อสนเทศเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศและต่างประเทศ

(๖) ติดตาม ประเมินผลและจัดทำรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานตามแนวทางและนโยบาย มาตรการหรือแผนงานการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ และประเมิน

/ความต้องการ

ความต้องการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพในรูปแบบต่าง ๆ และความสามารถในการสนองความต้องการดังกล่าว รวมทั้งประเมินผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคตเพื่อเสนอต่อ กอช.

(๓) ปฏิบัติงานหรือร่วมดำเนินการด้านประชาสัมพันธ์การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

(๔) เชิญบุคคลของหน่วยงานของรัฐมาชี้แจงหรือส่งข้อมูลหรือสถิติต่าง ๆ ตลอดจนขอความร่วมมือในการยืมตัวบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ต่าง ๆ จากหน่วยงานของรัฐได้ตามความจำเป็น

(๕) ประสานงานกำกับดูแลด้านความปลอดภัยทางชีวภาพให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติสากล และติดตามตรวจสอบให้คำแนะนำด้านวิชาการ จัดทำกฎเกณฑ์ มาตรฐาน หรือแนวปฏิบัติเพื่อประเมินและจัดการเกี่ยวกับปัญหาความปลอดภัยทางชีวภาพ

(๖) ปฏิบัติงานหรือดำเนินการอื่นใดตามที่สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ หรือ กอช. มอบหมาย

ข้อ ๑๒ ถ้าการดำเนินการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในเรื่องใดไม่เป็นไปตามที่กำหนดหรือไม่สอดคล้องกับนโยบาย แนวทาง มาตรการ แผนงาน โครงการ หรือวิธีดำเนินการที่กำหนดตามระเบียบนี้ ให้ สลช. รายงานปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นต่อคณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติเพื่อทราบและต่อ กอช. เพื่อนำเสนอ นายกรัฐมนตรีวินิจฉัยสั่งการตามที่เห็นสมควรต่อไป

ข้อ ๑๓ ค่าใช้จ่ายสำหรับ กอช. คณะกรรมการและคณะทำงานที่ตั้งโดย กอช. เจ้าหน้าที่ที่มาปฏิบัติงานใน สลช. และสถาบันหรือบุคคลใดที่มาช่วยปฏิบัติงานของ สลช. รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่จำเป็นอย่างอื่น ให้จ่ายจากค่าใช้จ่ายที่สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติจัดไว้สำหรับการดำเนินงานของ สลช.

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๓

(นายชวน หลีกภัย)

นายกรัฐมนตรี

ตำแหน่งผู้ต้อง

(นางพิมพ์ผลา หลีกภัย)
อธิบดีฯ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ